

حسابداری بهایابی ۱

کاردانی حسابداری

مدرس: اسدی

طرح درس - جلسه اول

- ▶ حسابداری بهای تمام شده
- ▶ مفاهیم حسابداری بهای تمام شده
- ▶ بهای تمام شده در مؤسسات بازرگانی
- ▶ بهای تمام شده در مؤسسات تولیدی - ادواری
- ▶ بهای تمام شده مواد اولیه

طرح درس

- ▶ بهای تمام شده دستمزد
- ▶ بهای تمام شده سربار
- ▶ هزینه یابی سفارشات
- ▶ هزینه یابی مرحله ای
- ▶ هزینه یابی استاندارد

اهداف درس

- ♦ آشنایی با ماهیت هزینه‌ها و بسط و توسعه داخلی اطلاعات بهای تمام شده و نحوه استفاده از آن در امر تجزیه و تحلیل، برنامه‌ریزی و کنترل عملیات در موسسه صنعتی

حسابداری بهای تمام شده

- ♦ حوزه ای از حسابداری است که با اندازه گیری، ثبت و گزارش اطلاعات مربوط به اقلام بهای تمام شده سروکار دارد.

▶ حسابداری مالی بخشی از حسابداری است که وظیفه آن فراهم کردن اطلاعات مالی برای اشخاص و گروههای خارج از سازمان می باشد.

حسابداری مالی

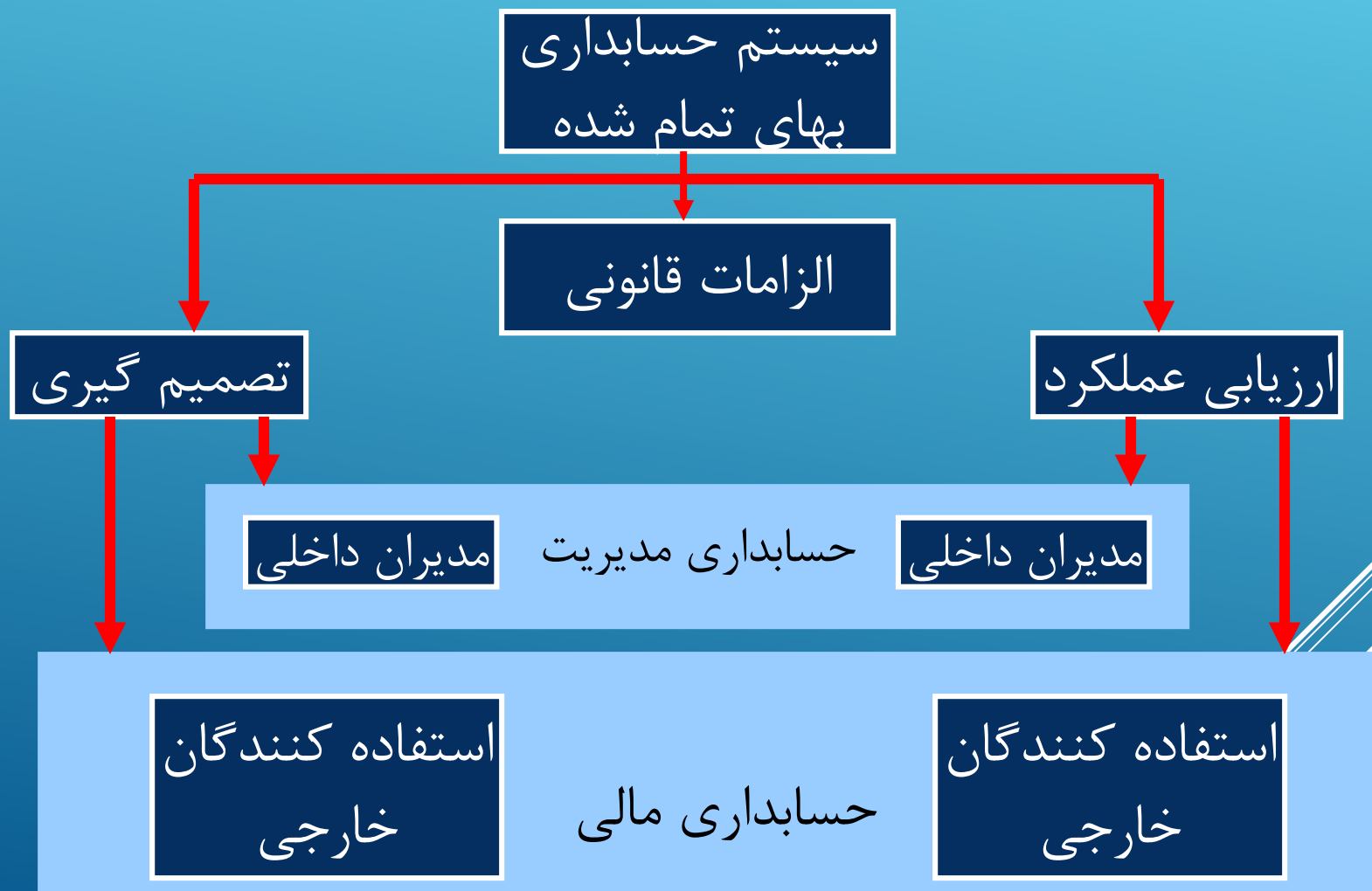
حسابداری بهای تمام شده

♦ حوزه ای از حسابداری است که با اندازه گیری، ثبت و گزارش اطلاعات مربوط به اقلام بهای تمام شده سروکار دارد.

► بخشی از حسابداری است که با فراهم آوردن اطلاعات مالی مفید برای مدیران سازمانها آنها را در جهت اتخاذ تصمیمات صحیح در زمینه برنامه‌ریزی و کنترل فعالیتهای واحد تجاری کمک می‌کند.

حسابداری مدیریت

رابطه بین سیستم های حسابداری بهای تمام شده با کاربردهای
اطلاعات بهای تمام شده

حسابداری بهای تمام شده	حسابداری مالی	مبنای مقایسه
داخلی	خارجی	استفاده کنندگان
مقررات غیرمستقیم	مقررات صریح و مستقیم	محدودیتها
هرگونه اندازه گیری مالی و فیزیکی	بهای تمام شده تاریخی	مبنای ارزش گذاری
بر اساس نیاز مدیریت	حداقل سالی یکبار	زمان تهیه گزارش
یک بخش معین یا واحد شرکت	کل شرکت	دامنه شمول

مقایسه حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده

- ▶ تصمیم گیری
- ▶ برنامه ریزی و ارزیابی عملکرد
- ▶ بودجه بندی

استفاده از اطلاعات بهای تمام شده توسط مدیران

حسابداری صنعتی چیست؟

► بخش دیگری از حسابداری، حسابداری بهای تمام شده نامیده می شود. حسابداری صنعتی فرایند هزینه یابی محصول است و اطلاعاتی را فراهم می کند که در برنامه ریزی عملیات آتی واحد تولیدی و کنترل هزینه ها مفید می باشد.

هزینه های مستقیم :

آن دسته از هزینه های تولید که می توان آنرا به یک محصول خاص ردیابی نمود مانند هزینه مواد مستقیم و هزینه دستمزد مستقیم

هزینه های تولید

▶ هزینه های غیرمستقیم :

▶ آن دسته از هزینه های تولید که نمی توان آنها را به یک محصول خاص ردیابی نمود مانند هزینه مواد غیرمستقیم ، دستمزد غیرمستقیم و سایر هزینه های سربار کارخانه.

هزینه های تولید

▶ آن بخش از مواد خام که قابلیت ردیابی به یک محصول خاص را دارا باشد و از نظر مبلغ نیز با اهمیت باشد.

▶ چوب در ساخت یک میز

▶ شیر در تولید بستنی

▶ کاغذ در تولید کتاب

هزینه مواد مستقیم

▶ آن بخش از مواد خام که قابلیت ردیابی به یک محصول خاص را دارا نباشد و از نظر مبلغ نیز کم اهمیت باشد.

▶ مانند میخ

▶ چسب چوب

هزینه مواد غیرمستقیم

▶ آن بخش از هزینه حقوق و دستمزد که می‌توان آنها را به یک محصول خاص ردیابی نمود و مربوط به کارگرانی می‌شود که مستقیماً بر روی محصولات کار می‌کنند یا در تبدیل مواد مستقیم به محصول نقش مستقیم دارند.

هزینه دستمزد مستقیم

▶ حقوق و دستمزد کارگرانی که مستقیماً روی محصول کار نمی‌کنند اما خدماتی که ارائه می‌دهند از نظر فرایند ساخت ضروری محسوب می‌شود

▶ مثلاً حقوق سرپرست تولید و نگهبان کارخانه

هزینه دستمزد غیرمستقیم

▶ هزینه‌هایی که نمی‌توان آنها را به آسانی به یک محصول خاص یا سفارش معین ردیابی نمود

▶ هزینه مواد غیرمستقیم و دستمزد غیرمستقیم

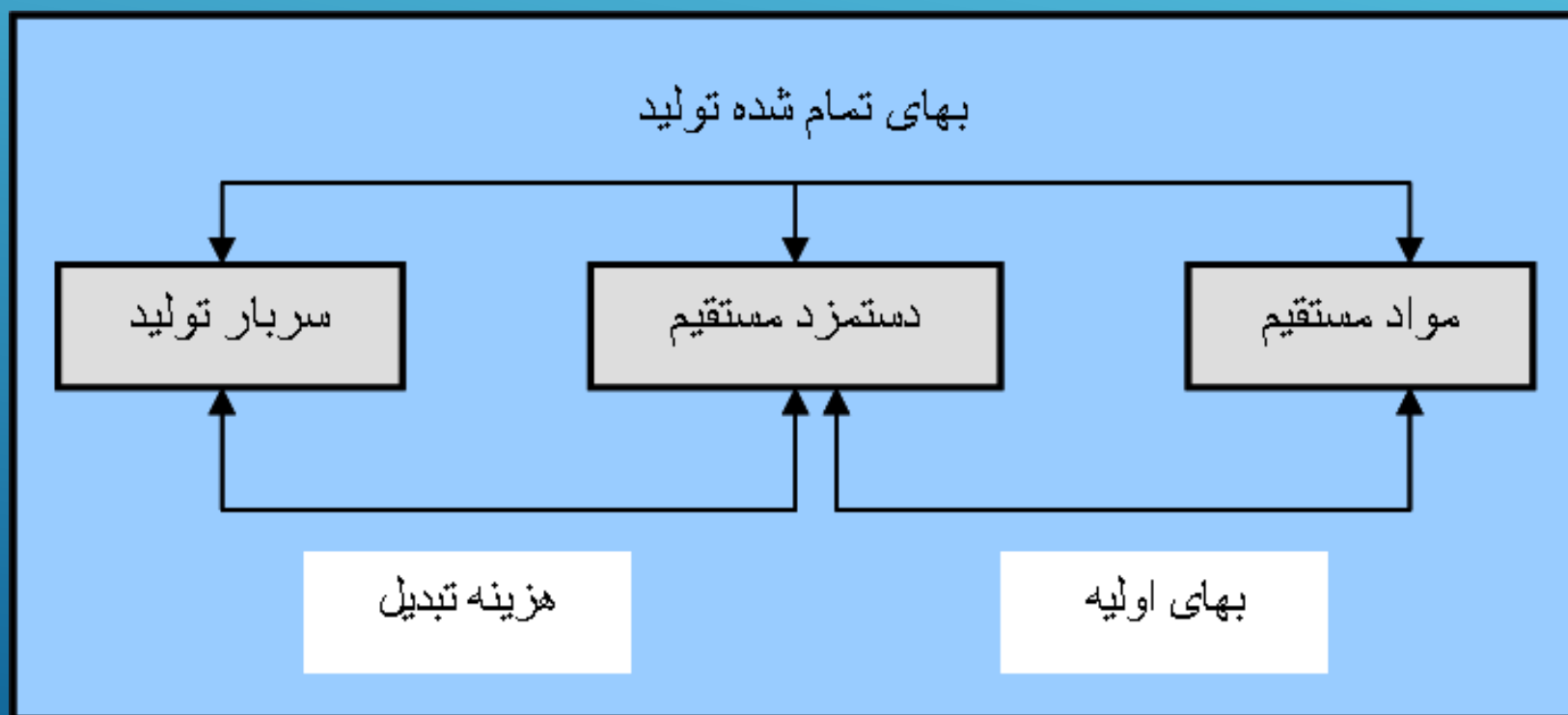
▶ هزینه بیمه ماشین آلات کارخانه

▶ هزینه استهلاک ماشین آلات و ..

▶ هزینه آب و برق و تلفن کارخانه

هزینه‌های سربار کارخانه

هزینه‌های اولیه و هزینه‌های تبدیل

بهای تمام شده هر واحد محصول

$$\text{بهای تمام شده هر واحد محصول} = \frac{\text{مواد مستقیم مصرف شده} + \text{دستمزد مستقیم} + \text{هزینه های سربار}}{\text{تعداد واحدهای تولید شده}}$$

هزینه‌های محصول

▶ هزینه قابل تخصیص به کالاهایی است که به منظور فروش، خریداری یا ساخته می شوند و تحت عنوان موجودی کالا در ترازنامه نشان داده می شوند.

► هزینه‌هایی که نمی‌توان آنها را جزء هزینه محصول منظور نمود، این هزینه‌ها به جای اینکه با کالای ساخته شده یا خریداری شده ارتباط داشته باشند به نوعی با زمان وقوع هزینه ارتباط دارند .

هزینه‌های دوره

مثال

- ▶ موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره ۰
- ▶ مواد اولیه مصرف شده به مبلغ ۱۰ میلیون ریال
- ▶ هزینه دستمزد مستقیم شرکت ۱۲ میلیون ریال
- ▶ هزینه‌های سربار ۸ میلیون ریال
- ▶ تعداد محصولات تولید شده و فروخته شده ۱۰۰۰۰ واحد
- ▶ مبلغ فروش هر واحد محصول ۵۰۰۰ ریال

مثال

- ▶ هزینه‌های عمومی و اداری مبلغ ۳ میلیون ریال
- ▶ هزینه‌های توزیع و فروش ۴ میلیون ریال
- ▶ مطلوب‌ست:
- ▶ محاسبه بهای تمام شده یک واحد
- ▶ تهیه صورت سود و زیان

مثال

$$\text{مواد مستقیم مصرف شده} + \text{دستمزد مستقیم} + \text{هزینه های سربار} = \frac{\text{بهای تمام شده هر واحد محصول}}{\text{تعداد واحدهای تولید شده}}$$

$$\frac{10,000,000 + 12,000,000 + 8,000,000}{3000} = \text{بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده}$$

مثال - جلسه دوم

ریال		فروش
۵۰,۰۰۰,۰۰۰		
(۳۰,۰۰۰,۰۰۰)	هزینه محصول ← (۳۰۰۰ ریال * ۱۰۰۰۰ واحد)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲۰,۰۰۰,۰۰۰		سود ناویژه
		هزینه های عملیاتی:
	۴,۰۰۰,۰۰۰	هزینه توزیع و فروش
	۳,۰۰۰,۰۰۰	هزینه عمومی و اداری
(۷,۰۰۰,۰۰۰)	← هزینه دوره	جمع هزینه عملیاتی
۱۳,۰۰۰,۰۰۰		سود عملیاتی

مثال

فرض کنید تعداد محصول فروخته شده ۸۰۰۰ واحد باشد بنابراین تعداد موجودی کالای ساخته شده پایان دوره ۲۰۰۰ واحد می باشد.

تعداد کالای ساخته شده پایان دوره = تعداد کالای فروش رفته - تعداد تولید طی دوره + تعداد کالای ساخته شده ابتدای دوره

$$۰ + ۱۰۰۰۰ - ۸۰۰۰ = ۲۰۰۰$$

مثال

ریال
۴۰,۰۰۰,۰۰۰
(۲۴,۰۰۰,۰۰۰)
۱۶,۰۰۰,۰۰۰

فروش (۵۰۰۰ ریال * ۸۰۰۰ واحد)

بهای تمام شده کالای فروش رفته (۳۰۰۰ ریال * ۸۰۰۰ واحد)

سود ناویژه

هزینه محصول

هزینه های عملیاتی:

۴,۰۰۰,۰۰۰

هزینه توزیع و فروش

۳,۰۰۰,۰۰۰

هزینه عمومی و اداری

(۷,۰۰۰,۰۰۰)

جمع هزینه عملیاتی

۹,۰۰۰,۰۰۰

هزینه دوره

سود عملیاتی

- ▶ هزینه های ثابت
- ▶ هزینه های متغیر
- ▶ هزینه های نیمه متغیر

طبقه بندی هزینه ها براساس گرایش هزینه ها

► به هزینه هایی گفته می شود که با تغییر سطح فعالیت در مجموع بدون تغییر باقی بماند. مانند هزینه استهلاک ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، هزینه بیمه، هزینه عوارض

هزینه ثابت کل

هزینه ثابت هر واحد	هزینه ثابت کل	سطوح مختلف تولید
ریال	ریال	واحد
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰
۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰
۴,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰
۲,۵۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰
۲,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰
۱,۲۵۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰
۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰

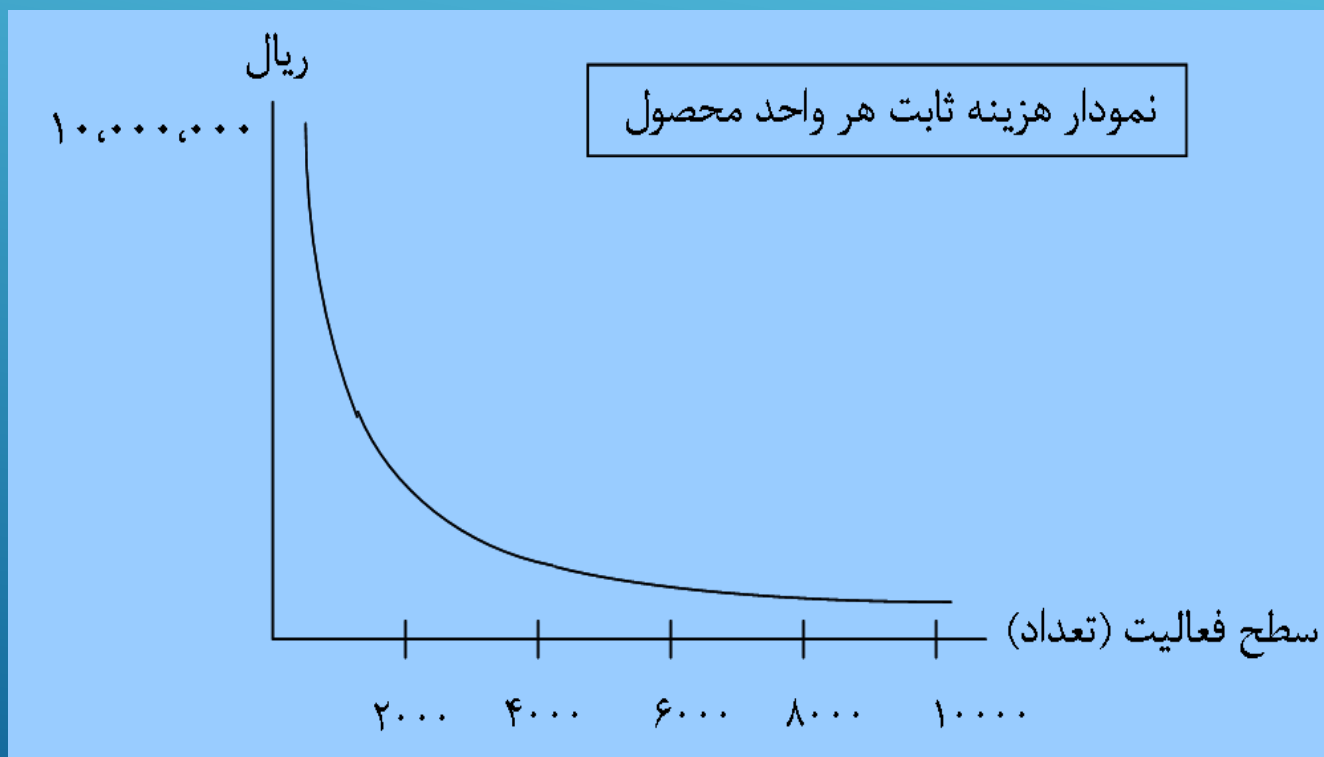
نمودار هزینه ثابت کل

► هزینه های ثابت هر واحد محصول با افزایش یا کاهش سطح فعالیت تغییر می یابد.

هزینه ثابت یک واحد

هزینه ثابت هر واحد	هزینه ثابت کل	سطوح مختلف تولید
ریال	ریال	واحد
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰
۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰
۴,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰
۲,۵۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰
۲,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰
۱,۲۵۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰
۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰

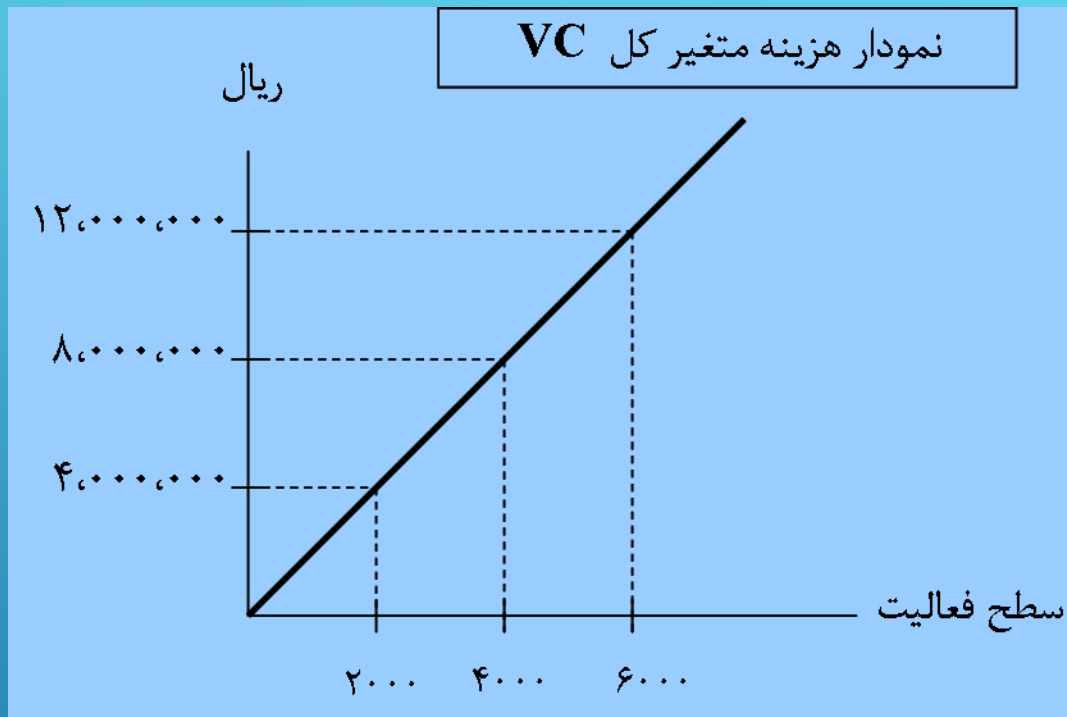
نمودار هزینه ثابت یک واحد

► به هزینه‌های اطلاق می‌گردد که با تغییر در سطح فعالیت تغییر می‌کند. مانند مواد مستقیم، دستمزد مستقیم، بخشی از هزینه‌های سربار ساخت.

هزینه‌های
متغیر کل

هزینه متغیر کل $VC = V \times Q$	هزینه متغیر هر واحد V	سطوح مختلف تولید Q
ریال	ریال	واحد
۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۱,۰۰۰
۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۲,۰۰۰
۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۴,۰۰۰
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۸,۰۰۰

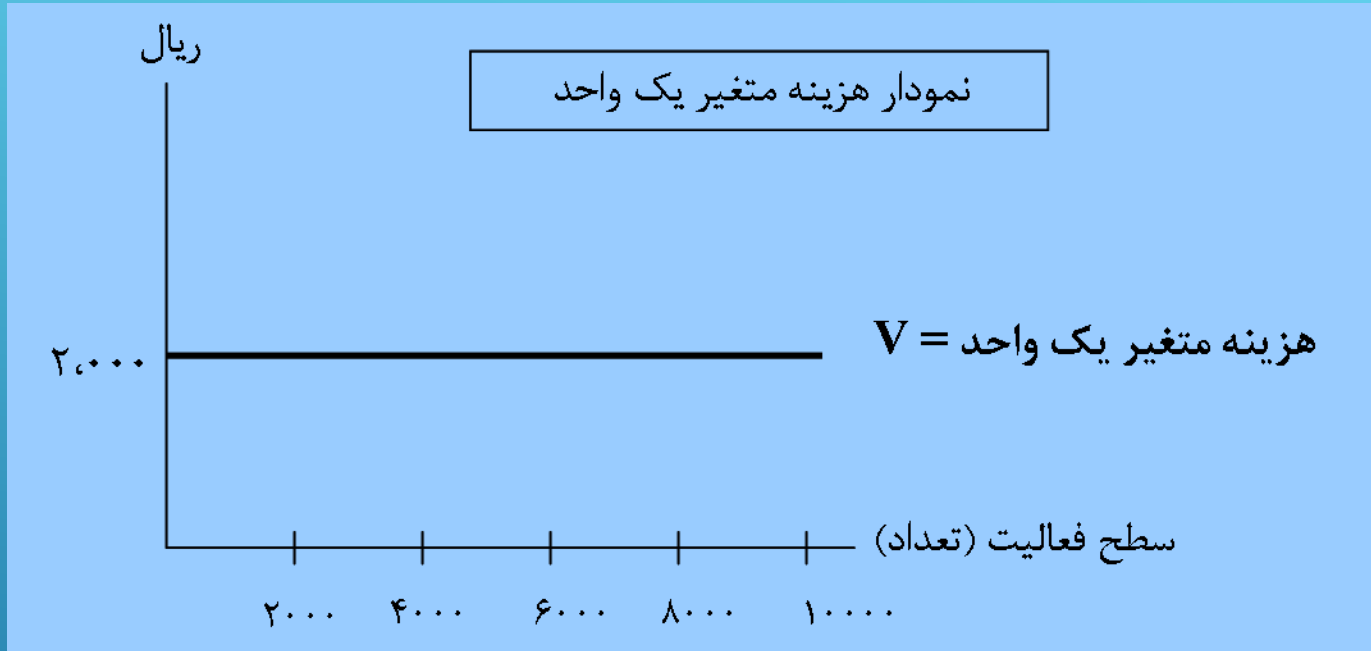

نمودار هزینه های متغیر کل

► هزینه متغیر یک واحد محصول در سطوح مختلف تولید

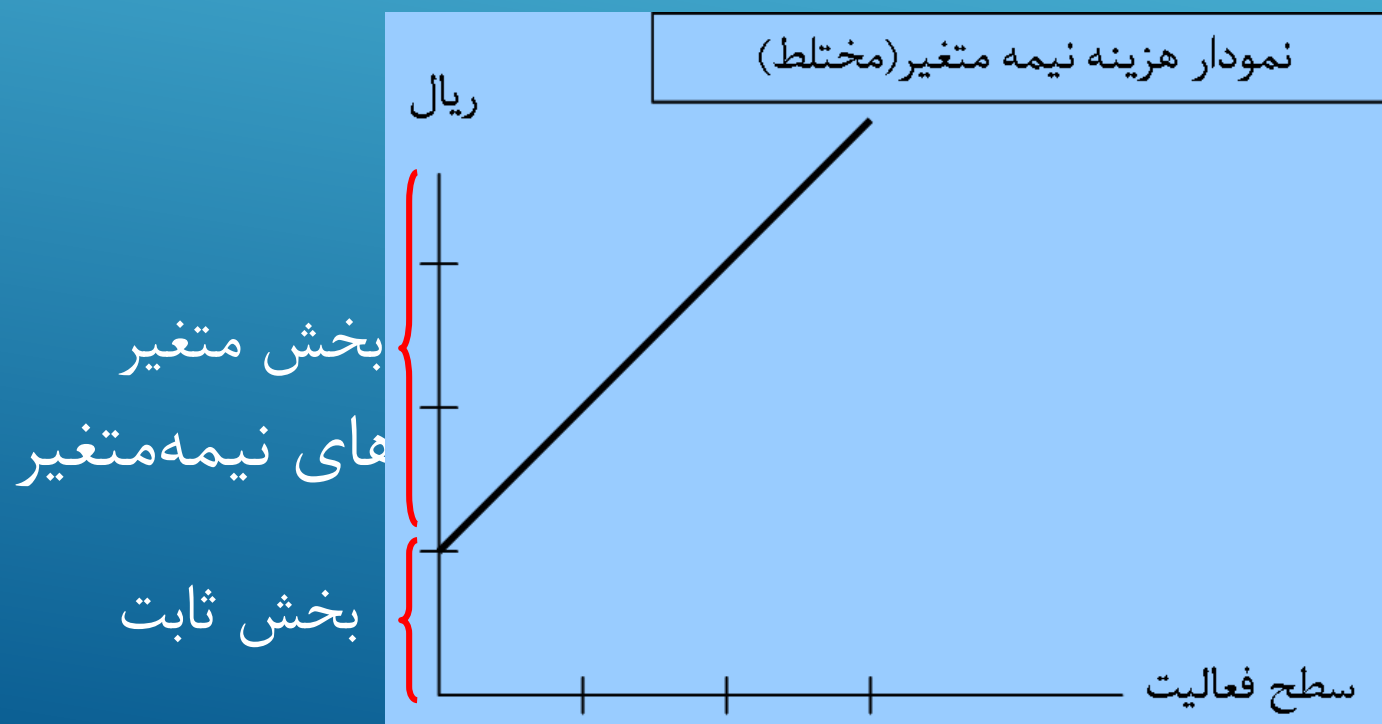
هزینه متغیر کل $VC = V \times Q$	هزینه متغیر هر واحد V	سطوح مختلف تولید Q
ریال	ریال	واحد
۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۱,۰۰۰
۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۲,۰۰۰
۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۴,۰۰۰
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۸,۰۰۰

هزینه متغیر یک واحد

نمودار هزینه های متغیر یک واحد

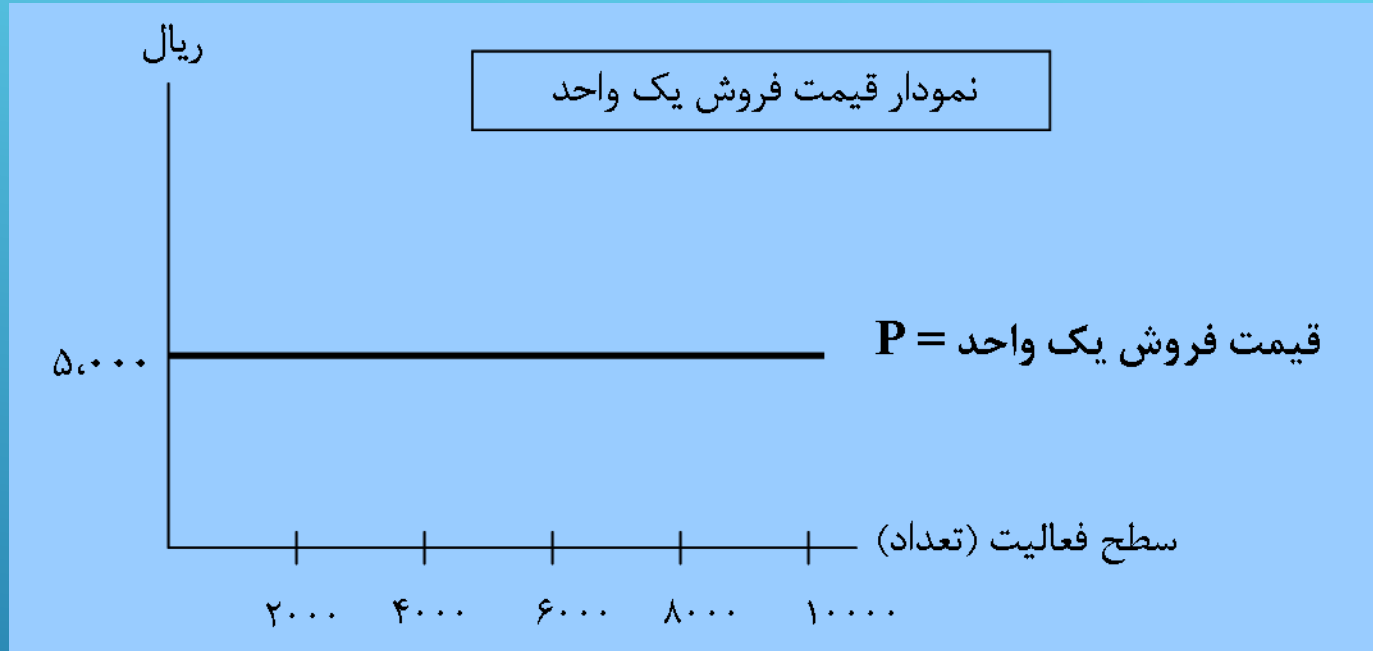
► به هزینه‌هایی گفته می‌شود که دارای دو بخش ثابت و متغیر می‌باشد. نمونه بارز هزینه‌های نیمه‌متغیر عبارتند از هزینه تلفن و هزینه برق.

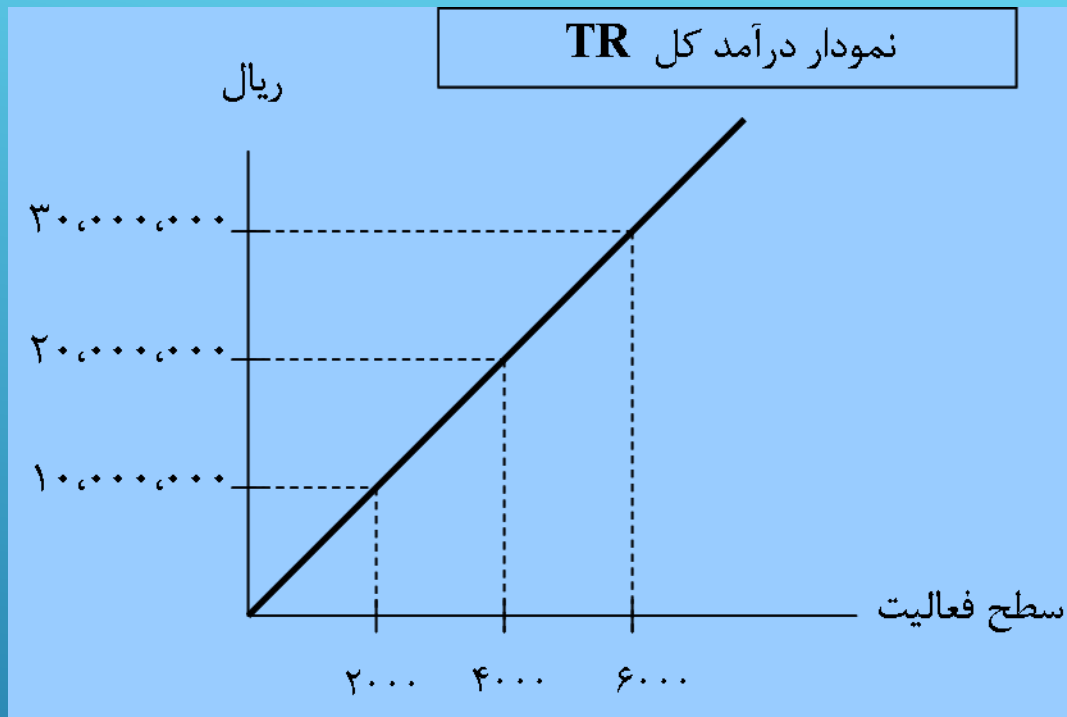
- ♦ در تجزیه و تحلیل نقطه سر به سر فرض می شود که قیمت فروش هر واحد محصول ثابت است .

قیمت فروش

هزینه متغیر کل $TR = P \times Q$ ریال	قیمت فروش هر واحد P ریال	سطوح مختلف تولید Q واحد
۵,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۱,۰۰۰
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۲,۰۰۰
۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۴,۰۰۰
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۶,۰۰۰
۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۸,۰۰۰

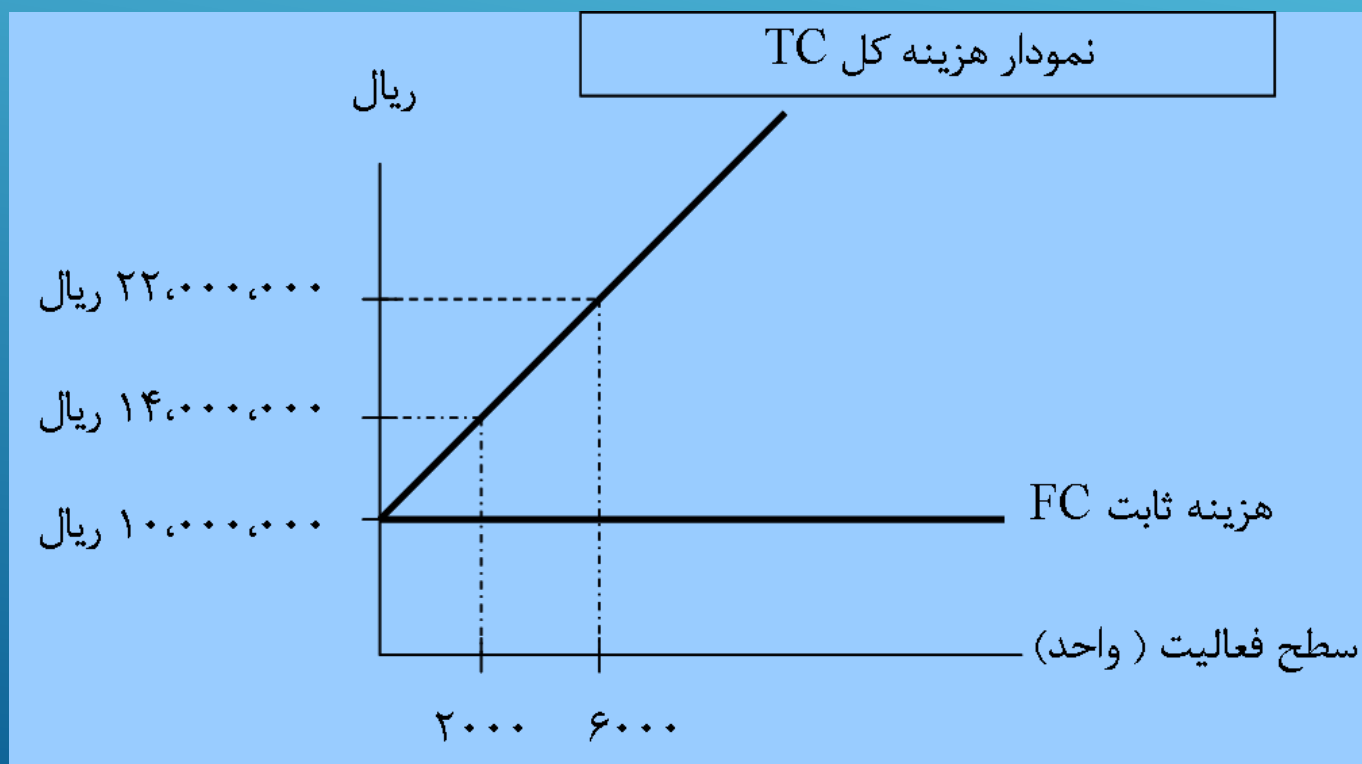
نمودار قیمت فروش یک واحد محصول

نمودار درآمد کل

► هزینه کل عبارتست از مجموع هزینه های متغیر و ثابت.

هزینه کل

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات بازرگانی

بهای تمام شده کالای فروش رفته:

موجودی کالای ابتدای دوره xxx

خرید خالص xxx

کالای آماده برای فروش xxx

موجودی کالای پایان دوره (xxx)

بهای تمام شده کالای فروش رفته xxx

مراحل تهیه گزارش بهای تمام شده کالای فروش رفته مواد یکی از مهمترین عوامل تشکیل دهنده بهای تمام شده محصول می باشد، که با خرید آن و افزودن هزینه های خرید به بهای اولیه ، ارزش مواد مصرفی حاصل میشود. در شرکت های صنعتی و تولیدی که حسابداری بهای تمام شده (حسابداری صنعتی) اجرا میشود، انواع مختلفی از گزارشات مواد تهیه و مورد استفاده مدیران قرار میگیرد. گزارش مصرف مواد یکی از آنهاست. این گزارش با توجه به اسناد و مدارک خرید، صدور، برگشتی ها، هزینه های مرتبط با خرید و با در نظر گرفتن موجودی اول دوره و آخر دوره تهیه میشود.

موسسه تولیدی آلفا

جدول بهای تمام شده کالای ساخته شده

دوره مالی منتهی به ۱۳۸۴/۱۲/۲۹

xxxxxx	موجودی مواد خام ابتدای دوره
xxxxxx	خرید خالص مواد خام طی دوره
xxxxxx	مواد خام آماده برای مصرف
(xxxxxx)	موجودی مواد خام پایان دوره
xxxxxx	مواد خام مصرف شده
xxxxxx	دستمزد مستقیم
xxxxxx	سربار کارخانه
xxxxxx	جمع هزینه های تولیدی
(xxxxxx)	موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
xxxxxx	موجودی کالای آماده برای ساخت
(xxxxxx)	موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره
xxxxxx	بهای تمام شده کالای ساخته شده

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات تولیدی

بهای تمام شده کالای فروش رفته:

موجودی کالای ابتدای دوره
xxx

بهای تمام شده کالای ساخته شده
xxx

کالای آماده برای فروش
xxx

موجودی کالای پایان دوره
(xxx)

بهای تمام شده کالای فروش رفته
xxx

نمونه ای از محاسبه مواد مصرفی طی دوره ، بهای کالای ساخته شده و بهای تمام شده کالای فروش رفته در شرکتهای تولیدی

شرکت سپند

گزارش مصرف مواد

برای خرداد ماه ۹۵

۴۰۰,۰۰۰	موجودی مواد مستقیم در ابتدای دوره
۳۰۰,۰۰۰	اضافه میشود: خرید مواد طی دوره
(۲۰,۰۰۰)	کسر میشود: برگشت از خرید و تخفیفات
(۳۰,۰۰۰)	تخفیفات نقدی خرید
۲۵۰,۰۰۰	خرید خالص
	اضافه میشود: هزینه حمل مواد خریداری شده ۲۰,۰۰۰
۲۷۰,۰۰۰	بهای تمام شده مواد خریداری شده
۶۷۰,۰۰۰	موجودی مواد آماده برای مصرف
(۳۰۰,۰۰۰)	کسر میشود: موجودی مواد مستقیم در پایان دوره
۳۷۰,۰۰۰	هزینه مواد مستقیم مصرف شده

جدول بهای تمام شده کالای ساخته شده

یکی دیگر از گزارشات خروجی حسابداری صنعتی که برای استفاده کنندگان تهیه میشود، گزارش بهای تمام شده کالای ساخته شده است. در این گزارش مواد و اقلامی را که برای ساخت کالا مورد استفاده قرار میگیرند، بهای کالای ساخته شده را نمایش میدهند. اقلامی مانند هزینه های تولید که شامل هزینه مواد و دستمزد و سربار ساخت از موارد استفاده شده در این جدول هستند.

نمونه ایی از جدول بهای تمام شده کالای ساخته شده برای شرکت سپند

شرکت سپند

جدول بهای تمام شده کالای ساخته شده

برای خرداد ماه ۹۵

هزینه مواد مستقیم	۱۷۰,۰۰۰
هزینه دستمزد مستقیم	۱۵۰,۰۰۰
هزینه سربار ساخت	۱۰۵,۰۰۰
جمع هزینه های تولید	۴۲۵,۰۰۰
اضافه میشود: موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره	۴۰۰,۰۰۰
بهای تمام شده کالای در جریان ساخت طی دوره	۸۲۵,۰۰۰
کسر میشود: موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره	(۳۵۰,۰۰۰)
بهای تمام شده کالای ساخته شده طی دوره	۴۷۵,۰۰۰

گزارش بهای تمام شده کالای فروش رفته
نمونه دیگری از محاسباتی که باید انجام شود تا در نهایت بتوان گزارش تولید
در این موسسات را تهیه نمود، جدول بهای تمام شده کالای فروش رفته
است. اینها گزارشاتی از هزینه هستند که برای برنامه ریزی و کنترل واحد
تجاری تهیه میشود تا دوره مالی تجزیه و تحلیل شود و یا برای دوره مالی آتی
برنامه ریزی شود.

نمونه ایی از جدول بهای تمام شده کالای فروش رفته:

شرکت سپند

گزارش بهای تمام شده کالای فروش رفته

برای خرداد ماه ۹۵

۸۰۰,۰۰۰

موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره

۴۷۵,۰۰۰

اضافه میشود: بهای تمام شده کالای ساخته شده طی دوره

۱,۲۷۵,۰۰۰

بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

(۴۵۰,۰۰۰)

کسر میشود: موجودی کالای ساخته شده پایان دوره

۸۲۵,۰۰۰

بهای تمام شده کالای فروش رفته

مقایسه موجودی کالا در موسسات تولیدی و بازرگانی

ترازنامه موسسات بازرگانی

دارایی جاری:

xxx

موجودیها

ترازنامه موسسات تولیدی

دارایی جاری:

موجودی مواد و کالا:

xxx مواد خام

xxx کالای در جریان ساخت

xxx کالای ساخته شده

xxx موجودی مواد و کالا

جلسه سوم

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط به خرید مواد خام

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxx	حساب کنترل موجودی مواد خام
xxx		وجه نقد (حسابهای پرداختنی)

ثبت مربوط به ارسال مواد خام به خط تولید :

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxx	حساب کنترل کالای در جریان ساخت
	xxx	حساب کنترل سربار
xxx		حساب کنترل موجودی مواد خام

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط هزینه دستمزد

بستانکار بدهکار

×××

هزینه حقوق و دستمزد

×××

وجه نقد (حقوق پرداختنی)

×××

مالیات پرداختنی (سهم کارگر)

×××

بیمه پرداختنی (سهم کارگر)

ثبت مربوط به تخصیص هزینه حقوق و دستمزد :

بستانکار بدهکار

×××

حساب کنترل کالای در جریان ساخت

×××

حساب کنترل سربار

×××

هزینه حقوق و دستمزد

ثبت مربوط سربرار جذب شده

بستانکار بدهکار

xxx

حساب کنترل کالای در جریان ساخت

xxx

سربرار جذب شده

ثبت مربوط به سربرار واقعی

بستانکار بدهکار

xxx

حساب کنترل سربرار

xxx

وجه نقد

xxx

حسابهای پرداختنی

xxx

استهلاک انباشته و

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط به تکمیل کالا

بدهکار بستانکار

xxx

موجودی کالای ساخته شده

xxx

حساب کنترل کالای در جریان ساخت

ثبت مربوط به بهای تمام شده کالای فروش رفته

بدهکار بستانکار

xxx

بهای تمام شده کالای فروش رفته

xxx

موجودی کالای ساخته شده

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط به فروش

بدهکار بستانکار

xxx

وجه نقد / حسابهای دریافتنی

xxx

فروش

ثبت مربوط به بستن حساب سربار جذب شده

بدهکار بستانکار

xxxxxx

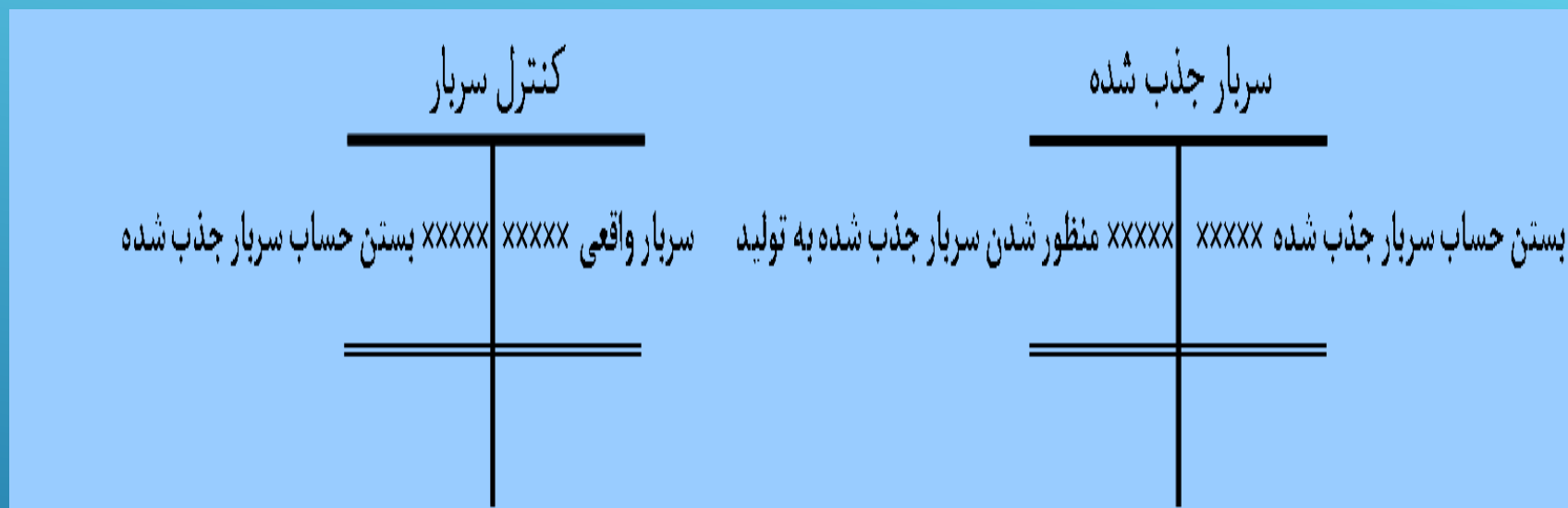
سربار جذب شده

xxxxxx

کنترل سربار

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

کنترل سربار

سربار واقعی xxxxx بستن حساب سربار جذب شده

xxxxx اضافه جذب سربار

ثبت مربوط به بستن اضافه جذب سربار

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

xxxxxx

کنترل سربار

بهای تمام شده کالای فروش رفته

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

کنترل سربار

سربار واقعی	xxxxxx
بستن حساب سربار جذب شده	xxxxxx
کسر جذب سربار	xxxxxx

ثبت مربوط به بستن کسر جذب سربار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته
xxxxxx		کنترل سربار

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

فاقد اضافه یا کسر جذب سربار	→	سربار واقعی = سربار جذب شده
اضافه جذب سربار	→	سربار واقعی > سربار جذب شده
کسر جذب سربار	→	سربار واقعی < سربار جذب شده

اضافه یا کسر جذب سربار

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

$$\text{نرخ جذب سربار} = \frac{\text{سربار برآوردی}}{\text{مبنای برآوردی}}$$

$$\text{مبنای واقعی} \times \text{نرخ جذب سربار} = \text{سربار جذب شده}$$

- ▶ هزینه سربار برآورد شده برای سال ۱۳۸۵ مبلغ ۱۶ میلیون ریال
- ▶ هزینه دستمزد مستقیم برآورد شده مبلغ ۲۰ میلیون ریال
- ▶ هزینه دستمزد مستقیم واقعی مبلغ ۱۰ میلیون ریال
- ▶ مطلوبست:
- ▶ محاسبه نرخ جذب سربار
- ▶ محاسبه سربار جذب شده

مثال

مثال

$$\text{نرخ جذب سربار} = \frac{\text{سربار برآوردی}}{\text{مبنای برآوردی}}$$

$$\text{مبنای واقعی} \times \text{نرخ جذب سربار} = \text{سربار جذب شده}$$

$$\frac{۱۶,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰,۰۰۰,۰۰۰} = ۸۰\% \text{ نرخ جذب سربار}$$

$$۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۸۰\% = ۸,۰۰۰,۰۰۰ \text{ سربار جذب شده}$$

مثال

شرح	۸۳/۱۲/۲۹	۸۴/۱۲/۲۹
موجودی مواد خام	۴,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰
موجودی کالای در جریان ساخت	۵,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰
موجودی کالای ساخته شده	۸,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰

▶ مواد خام خریداری شده مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

▶ هزینه‌های دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

▶ سربار جذب شده کارخانه ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال

▶ مطلوب‌ست : تعیین بهای تمام شده کالای ساخته شده

۴,۰۰۰,۰۰۰	موجودی مواد خام ابتدای دوره
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	خرید خالص مواد خام طی دوره
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	مواد خام آماده برای مصرف
(۶,۰۰۰,۰۰۰)	موجودی مواد خام پایان دوره
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	مواد خام مصرف شده
۸,۰۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
۶,۰۰۰,۰۰۰	سربار کارخانه
۲۴,۰۰۰,۰۰۰	جمع هزینه های تولیدی
۵,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
۲۹,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای آماده برای ساخت
(۷,۰۰۰,۰۰۰)	موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره
۲۲,۰۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای ساخته شده

حل مسئله

(۱) ثبت مربوط به خرید مواد خام

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	کنترل موجودی مواد خام
۱۲,۰۰۰,۰۰۰		وجه نقد

(۲) ثبت مربوط به مصرف مواد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	کنترل کالای در جریان ساخت
۱۰,۰۰۰,۰۰۰		کنترل موجودی مواد خام

حل مسئله

(۳) ثبت مربوط به هزینه دستمزد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۸,۰۰۰,۰۰۰	هزینه حقوق و دستمزد
۸,۰۰۰,۰۰۰		وجه نقد / حقوق پرداختنی

(۴) ثبت مربوط به تخصیص هزینه دستمزد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۸,۰۰۰,۰۰۰	کنترل کالای در جریان ساخت
۸,۰۰۰,۰۰۰		هزینه حقوق و دستمزد

حل مسئله

(۵) ثبت مربوط به سربار جذب شده

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۶,۰۰۰,۰۰۰	کنترل کالای در جریان ساخت
۶,۰۰۰,۰۰۰		سربار جذب شده

(۶) ثبت مربوط به بهای تمام شده کالای ساخته شده

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده
۲۲,۰۰۰,۰۰۰		کنترل کالای در جریان ساخت

حل مسئله

موجودی مواد خام

مانده اول دوره ۴,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ مواد مستقیم مصرف شده (۲)
(۱) خرید طی دوره ۱۲,۰۰۰,۰۰۰	
مانده پایان دوره ۶,۰۰۰,۰۰۰	

سربار جذب شده

۶,۰۰۰,۰۰۰ سربار جذب شده (۵)

کالای در جریان ساخت

مانده اول دوره ۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰,۰۰۰ کالای ساخته شده (۶)
(۲) مواد مستقیم ۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
(۴) دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰	
(۵) سربار جذب شده ۶,۰۰۰,۰۰۰	
مانده پایان دوره ۷,۰۰۰,۰۰۰	

هزینه دستمزد

۸,۰۰۰,۰۰۰ تخصیص دستمزد مستقیم (۴)

۳ دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰

حل مسئله

سیستم ثبت ادواری

♦ در سیستم ادواری، مقادیر موجودی با شمارش فیزیکی در یک تاریخ مشخص، تعیین گردیده و سپس با توجه به نتایج شمارش فیزیکی، قیمت گذاری بر مبنای یکی از روشهای ارزشیابی انجام می شود

سیستم ثبت دائمی

♦ در این سیستم، سوابق و مدارک موجودیها به تفصیل نگهداری شده و هر یک از اقلام خرید یا فروش معاملات مرتبط به آن به محض وقوع در حساب موجودیها منعکس می گردد.

ثبت خرید نسیه در سیستم ادواری و دایمی

ثبت مربوط به خرید نسیه - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

خرید کالا

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

ثبت مربوط به خرید نسیه - سیستم دایمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

موجودی کالا

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

ثبت هزینه حمل در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به هزینه حمل - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

هزینه حمل

xxxxxx

بانک

ثبت مربوط به هزینه حمل - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

موجودی کالا

xxxxxx

بانک

ثبت تخفیفات نقدی در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی خرید - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

تخفیفات نقدی خرید

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی خرید - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

موجودی کالا

ثبت برگشت از خرید نسیه در سیستم ادواری و دایمی

ثبت مربوط به برگشت از خرید نسیه - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

برگشت از خرید و تخفیفات

ثبت مربوط به برگشت از خرید نسیه - سیستم دایمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

موجودی کالا

ثبت فروش کالا به طور نسیه در سیستم ادواری

<u>ثبت مربوط به فروش کالا - سیستم ادواری</u>	
<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	xxxxxx
xxxxxx	
	حسابهای دریافتنی
	فروش

ثبت فروش کالا به طور نسبه در سیستم دایمی

<u>ثبت مربوط به فروش کالا - سیستم دایمی</u>	
<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	xxxxxx
xxxxxx	
حسابهای دریافتنی	
فروش	

<u>ثبت مربوط به فروش - سیستم دایمی</u>	
<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	xxxxxx
xxxxxx	
بهای تمام شده کالای فروش رفته	
موجودی کالا	

ثبت برگشت از فروش نسیه در سیستم ادواری

ثبت مربوط به برگشت از فروش نسیه - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

برگشت از فروش و تخفیفات

xxxxxx

حسابهای دریافتنی

ثبت برگشت از فروش نسیه در سیستم دایمی

ثبت مربوط به برگشت از فروش نسیه - سیستم دایمی

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	برگشت از فروش و تخفیفات
xxxxxx		حسابهای دریافتنی

ثبت مربوط به برگشت از فروش نسیه - سیستم دایمی

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	موجودی کالا
xxxxxx		بهای تمام شده کالای فروش رفته

ثبت تخفیفات نقدی فروش در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی فروش - سیستم ادواری

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	تخفیفات نقدی فروش
xxxxxx		حسابهای دریافتنی

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی فروش - سیستم دائمی

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	تخفیفات نقدی فروش
xxxxxx		حسابهای دریافتنی

ثبت اصلاحی پایان سال در سیستم ادواری

<u>ثبت اصلاحی پایان سال - سیستم ادواری</u>	
<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	xxxxxx
xxxxxx	
خلاصه سود و زیان	
موجودی کالا (ابتدای سال)	

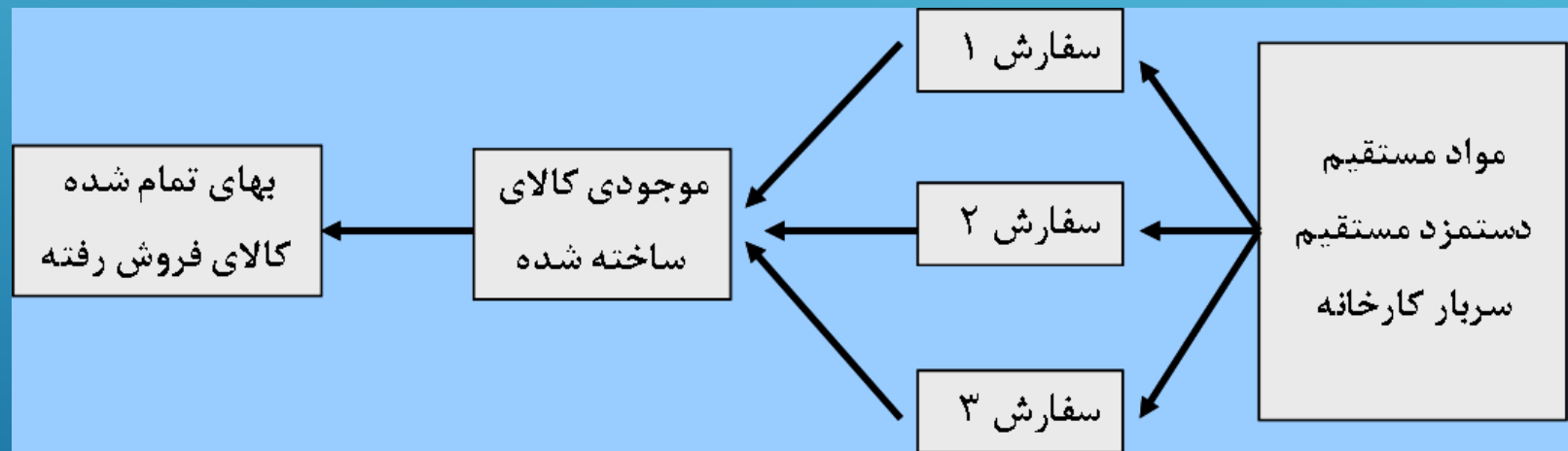
<u>ثبت اصلاحی پایان سال - سیستم ادواری</u>	
<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	xxxxxx
xxxxxx	
خلاصه سود و زیان	
موجودی کالا (پایان سال)	

سیستم هزینه‌یابی سفارش کار

این سیستم توسط شرکتهایی به کار گرفته می شود که هر محصول یا هر گروه محصول مشابه به صورت اساسی با هم تفاوت داشته و بر اساس مشخصات دریافتی از مشتریان تولید شود.

هواپیما سازی ، کشتی سازی و ...

سیستم هزینه‌یابی سفارش کار

شرکت صنعتی				
کارت هزینه یابی سفارش کار				
شماره سفارش				تاریخ سفارش :
نام محصول :				تاریخ شروع :
تعداد محصول				تاریخ تکمیل :
هزینه مواد مستقیم				
تاریخ	شماره درخواست مواد	مقدار	هزینه هر واحد	مبلغ هزینه مواد مستقیم
هزینه دستمزد مستقیم				
تاریخ	شماره کارت اوقات کار	ساعت کار مستقیم	هزینه هر واحد	مبلغ هزینه مواد مستقیم
هزینه سربار ساخت				
تاریخ	مبنای جذب سربار	مبنای واقعی	نرخ جذب سربار	سربار جذب شده
بهای تمام شده کالای ساخته شده :				
بهای تمام شده هر واحد محصول				

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxxxxx	کنترل موجودی مواد خام
xxxxxx		وجه نقد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxxxxx	کنترل کالای در جریان ساخت
	xxxxxx	سفارش ۱
	xxxxxx	سفارش ۲
xxxxxx		کنترل موجودی مواد خام

ثبتهای هزینه‌یابی سفارش کار

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxxxxx	کنترل سربار
xxxxxx		کنترل موجودی مواد خام

ثبتهای هزینه یابی سفارش کار

ثبت مربوط به هزینه دستمزد		
بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	هزینه حقوق و دستمزد
xxxxxx		وجه نقد / حقوق پرداختنی
ثبت مربوط به تخصیص هزینه دستمزد		
بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	کنترل کالای در جریان ساخت
	xxxxxx	سفارش ۱
	xxxxxx	سفارش ۲
	xxxxxx	کنترل سر بار
xxxxxx		کنترل حقوق و دستمزد

ثبتهای هزینه‌یابی سفارش کار

ثبت مربوط به هزینه سربار واقعی	
بستانکار	بدهکار
	xxxxxx
xxxxxx	کنترل سربار
xxxxxx	استهلاک انباشته تجهیزات
xxxxxx	استهلاک انباشته ماشین آلات
xxxxxx	پیش پرداخت بیمه کارخانه
xxxxxx	پیش پرداخت اجاره کارخانه
xxxxxx	حسابهای پرداختنی

ثبتهای هزینه‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار
	xxxxxx
کنترل کالای در جریان ساخت	
	xxxxxx سفارش ۱
	xxxxxx سفارش ۲
xxxxxx	سربار جذب شده

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	بانک / حسابهای دریافتنی
xxxxxx		درآمد فروش
	xxxxxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته
		سفرش ۲ xxxxxx
xxxxxx		موجودی کالای ساخته شده
		سفرش ۲ xxxxxx

ثبتهای هزینه‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	سربار جذب شده
xxxxxx		کنترل سربار

ثبتهای هزینه‌یابی سفارش کار

ثبت مربوط به بستن اضافه جذب سربار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxx	کنترل سربار
xxxxx		بهای تمام شده کالای فروش رفته

ثبت مربوط به بستن کسر جذب سربار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته
xxxxx		کنترل سربار